

ГОЛОВНІ БУХГАЛТЕРСЬКІ НОВИНИ - ЛЮТОГО -

Новина 1

Оновлено довідники податкових пільг

На сайті ДПС з'явилися нові [довідники пільг](#), які затверджені 25.01.2023 року.

Новина 2

Для ПН змінили час реєстрації і зменшили штрафи за несвоєчасну реєстрацію

08.02.2023 набрав чинності [Закон](#) № 2876, яким подовжено час роботи електронних сервісів для реєстрації документів: із 8:00 до 20:00, а також термін реєстрації ПН - на 3-5 днів.

Операційний день для реєстрації ПН/РК подовжено з 00:00 до 24:00. Якщо у визначені терміни платнику не надходить квитанція з рішенням, ПН автоматично буде реєструватися в Єдиному реєстрі.

На період дії в Україні воєнного стану та протягом шести місяців після його скасування за порушення платниками ПДВ граничного строку реєстрації ПН/РК встановлено такі розміри штрафів:

- 2% суми ПДВ - у разі порушення строку до 15 календарних днів;
- 5% - за порушення строку від 16 до 30 днів;
- 10% - від 31 до 60 днів; 15% - від 61 до 365 днів;
- 25% - на 366 і більше календарних днів.

Новина 3

Затверджено новий порядок компенсацій роботодавцям за працевлаштування безробітних

Уряд затвердив 10 лютого [новий порядок](#) надання компенсацій роботодавцям за працевлаштування окремих категорій зареєстрованих безробітних.

Новина 4

Які коефіцієнти індексації НГО застосовують при обчисленні плати за землю за 2023 рік для ділянок, НГО яких не проведена?

В ЗІР категорія 111.02 опублікували [відповідь](#):

Коефіцієнт індексації НГО земель застосовується **кумулятивно** залежно від дати проведення НГО земель, зазначеної в технічній документації з НГО земель та земельних ділянок (абзац п'ятий п. 289.2 ст. 289 ПКУ).

На сайті Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру в розділі «Ринок та оцінка земель» 12.01.2023 розміщено інформацію «Про

індексацію нормативної грошової оцінки земель за 2022 рік», в якій поінформовано про значення коефіцієнта індексації НГО земель і земельних ділянок за 2022 рік, який становить:

- для сільськогосподарських угідь (рілля, багаторічні насадження, сіножаті, пасовища та перелоги) – 1,0;
- для земель і земельних ділянок (крім с.-г. угідь) – 1,15.

Коефіцієнт індексації НГО для земель не с.-г. призначення становить: 1 – за 2020 рік і 1,1 – за 2021 рік.

Таким чином, при обчисленні податкових зобов'язань з плати за землю за 2023 рік для земельних ділянок, НГО яких не проведено та які не належать до с.-г. угідь, якщо базова величина НГО щодо яких визначена як розмір НГО одиниці площі ріллі по області, застосовуються величини коефіцієнтів індексації за 2021 рік – 1,1 та 2022 рік – 1,15.

Новина 5

Чи повинен роботодавець проводити індексацію зарплати у 2023 році

Законом про Держбюджет-2023 зупинено на 2023 рік дію Закону України «Про індексацію грошових доходів населення». Отже, починаючи з 01.01.2023 до кінця 2023 року у роботодавця **відсутній обов'язок** нараховувати індексацію заробітної плати працівникам, незалежно від того, коли у працівника виникне чи виникло право на індексацію. Призупинення нарахування індексації у 2023 році стосується як поточної індексації протягом 2023 року, так і минулих періодів до 01.01.2023 р.

Але зупинення нарахування та виплати індексації заробітної плати працівнику є **правом** роботодавця, проте **не є обов'язком**. Відповідно до ст. 9-1 КЗпП юрособи в межах своїх повноважень і за рахунок власних коштів можуть встановлювати додаткові порівняно з законодавством трудові і соціально-побутові пільги для працівників.

Для цього необхідно розробити внутрішній документ, у якому визначити правила проведення такої індексації, та прописати умови її нарахування, зокрема, як буде визначатись сума такої індексації, щоб була підстава включити її до фонду оплати праці, адже законодавчі норми щодо її проведення з 01.01.2023 р. не діють.

Новина 6

Зміни в нацстандартах з бухобліку

З 17.02.2023 р. набрали чинності зміни, внесені Наказом № 18 до наступних нормативно-правових актів:

- НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»,
- НП(С)БО 2 «Консолідована фінансова звітність»,
- НП(С)БО 8 «Нематеріальні активи»,
- НП(С)БО 17 «Податок на прибуток»,

- НП(С)БО 19 «Об'єднання підприємств»,
- НП(С)БО 21 «Вплив змін валютних курсів»,
- НП(С)БО 23 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін»,
- НП(С)БО 24 «Прибуток на акцію»,
- НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність»,
- НП(С)БО 31 «Фінансові витрати».

Для НП(С)БО 2 «Консолідована фінансова звітність» передбачили: його норми застосовуються підприємствами, які контролюють інші підприємства (материнські підприємства), крім материнських підприємств, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність за міжнародними стандартами фінзвітності.

Також встановили: консолідовану фінансову звітність складають з фінзвітності групи з використанням єдиної облікової політики для подібних операцій та інших подій за схожих обставин. Якщо у складі групи є підприємство, яке застосовує облікову політику, відмінну від прийнятої в консолідованій фінансовій звітності для подібних операцій та подій за схожих обставин, то при складанні консолідованої фінансової звітності у його фінансовій звітності робиться відповідне коригування.

У НП(С)БО 8 «Нематеріальні активи» закріпили: строк корисного використання, ліквідаційна вартість та метод амортизації нематеріального активу переглядаються на кінець звітного року, якщо в наступному періоді очікуються зміни строку корисного використання активу або зміни умов отримання майбутніх економічних вигод. Нематеріальні активи з невизначеним строком корисного використання також на кінець кожного звітного року оцінюються на наявність ознак невизначеності обмеження строку їх корисного використання та за відсутності таких ознак підприємством установлюється строк корисного використання таких активів. Амортизація нематеріального активу нараховується, виходячи з нового методу нарахування амортизації, строку корисного використання та ліквідаційної вартості, починаючи з місяця, наступного за місяцем змін.

Надалі НП(С)БО 25 «Спрощена фінансова звітність» не застосовують підприємства, які ведуть спрощений бухгалтерський облік доходів та витрат відповідно до податкового законодавства.

Новина 7

Агропідприємства визнаються важливими для бронювання працівників за двома критеріями

Наказом Мінагрополітики від 21.02.2023 р. № 223 затвердили Критерії з визначення підприємств, установ та організацій, які мають важливе значення для національної економіки в галузі сільського господарства в особливий період. Таке визначення здійснюється за наступними критеріями:

1) здійснює оброблення угідь сільськогосподарського призначення на площі не менше 1000 гектарів для провадження сільгоспдіяльності або має середню кількість застрахованих осіб-працівників не менше 50 осіб;

2) підприємство:

- провадить діяльність з виробництва, переробки та збуту (експорту) сільгосппродукції, основним видом діяльності (станом на 01.01.2022) є один з 26 КВЕД, названих у Критеріях;

- є виробником та/або постачальником засобів захисту рослин (пестицидів), насіння та/або садивного матеріалу, добрив, сільгосптехніки, устаткування, обладнання і запасних частин до них, основним видом діяльності (станом на 01.01.2022) є один з шести КВЕД, названих у Критеріях;

- забезпечує виробничо-технологічні процеси з приймання, очищення, сушіння, зберігання, переробки зерна, олійних та зернобобових культур, продуктів їх доробки, основним видом діяльності (станом на 01.01.2022) є один з двох КВЕД, названих у Критеріях;

- здійснює виробництво та реалізацію харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів, основним видом діяльності (станом на 01.01.2022) є один з 29 КВЕД, названих у Критеріях;

- провадить рибогосподарську діяльність, основним видом діяльності (станом на 01 січня 2022 року) є один з чотирьох КВЕД, названих у Критеріях;

- здійснює науково-технічну діяльність щодо створення умов для підвищення ефективності сільгоспвиробництва і рівня продовольчої безпеки України, основним видом діяльності (станом на 01 січня 2022 року) є один з чотирьох КВЕД, названих у Критеріях.

Підставою для прийняття рішення про визначення підприємства, яке має важливе значення в галузі сільського господарства національної економіки в особливий період, є **відповідність обом указаним критеріям**. Ну а такий статус дає можливість для бронювання працівників від мобілізації.

Новина 8

ПФУ пояснив кожен зі статусів е-лікарняних

Роботодавець може бачити в кабінеті, що листок непрацездатності отримує такі **статуси**:

1. **«Закритий»**. Е-лікарняний набуває його з дня свого формування (відкриття) в Електронному реєстрі листків непрацездатності. По е-лікарняних з таким статусом ще не можна нараховувати кошти. Статус «закритий» змінюється на «готово до сплати» через 7 днів після дати:

- закриття (закінчення строку дії медичного висновку) - для лікарняних по тимчасовій непрацездатності;

- відкриття (початок строку дії медичного висновку) - для лікарняних по вагітності та пологах.

Якщо статус зміниться раніше, то варто зачекати, бо упродовж 7-денного періоду до лікарняного можуть вноситися зміни.

2. **«Готово до сплати»**. По е-лікарняних з таким статусом роботодавець може сформулювати заяву-розрахунок.

3. **«Помилково сформований»** - якщо медичний висновок, на підставі якого його було сформовано, створений з помилками. Тоді лікар упродовж 7 днів створить коректний медичний висновок, на підставі якого буде створено новий е-лікарняний. А попередній, із неточними чи некоректними даними, отримає статус «Помилково сформований». Виплати по таким е-лікарняним не проводяться.

4. **«Недійсний»** - створений на підставі медичного висновку за іншою категорією, період непрацездатності за яким не виходить за межі періоду непрацездатності за раніше створеним лікарняним.

5. **«Оплачений»**. Цей статус отримає е-лікарняний після того, як страхувальнику на спеціальний рахунок надійдуть кошти для відповідних виплат застрахованій особі.

Новина 9

Із 1 квітня діє Закон про електронні гроші – як він змінить ПКУ щодо сплати податків та відкриття рахунків

Деталі у інформаційному [листі](#) № 2/2023 від 23.02.2023 р., оприлюднений ДПС, присвячено окремим змінам положень ПКУ у зв'язку з прийняттям Закону № 2888, зокрема в частині обліку електронних гаманців та рахунків, відкритих платникам податків небанківськими надавачами платіжних послуг, сплати податків електронними грошима та використання інших платіжних операцій, що запроваджені Законом № 1591.

Новина 10

Змінено правила публічних закупівель

Кабмін вніс зміни до [Постанови](#) № 1178:

- пункт 4 виклали в новій редакції та передбачили умови публікації замовниками звіту про виконання договору про закупівлю в електронній системі закупівель (ЕСЗ);

- зменшено кількість підстав для здійснення закупівель без використання Prozorro;

- уточнили, яку інформацію замовники можуть не публікувати в річних планах закупівель та в оголошенні про торги у разі, якщо така інформація несе загрозу безпеці;

- зобов'язали публікувати тексти договорів та всі додатки до них у разі закупівель без застосування Prozorro, але залишили можливість приховати чутливу інформацію про постачальника, адресу поставки, якщо така інформація несе загрозу безпеці;

- уточнили підстави і випадки відхилення пропозиції постачальників товарів російського та білоруського походження, а також компаній що належать їх громадянам.

Новина 11

Земельний податок для платників ЄП за ставкою 2 %

В ЗІР (категорія 111.01) з'явилося [роз'яснення](#):

Платники ЄП третьої групи, які використовують пільгову ставку 2% звільняються від сплати земельного податку за земельні ділянки, які використовують для господарської діяльності (крім діяльності з надання земельних ділянок та/або нерухомого майна, які знаходяться на таких земельних ділянках, в оренду (найм), позичку, на іншому праві користування). Це пояснюють вимогою пп. 4 п. 297.1 ПКУ, який передбачає відповідну податкову пільгу для платників ЄП.

Новина 12

Нові вимоги до складання первинних документів та новий порядок виправлення помилок

Внесено зміни до [Положення](#) про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку (Положення № 88). [Наказ Мінфіну](#) від 28.12.2022 р. № 467 пройшов реєстрацію у Мін'юсті та набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

Перші зміни - термінологічні. З визначення первинних документів зникнуть слова «включаючи розпорядження та дозволи адміністрації (власника) на їх [госпопераций] проведення». Надалі **первинними документами вважатимуть** просто документи, створені у паперовій або в електронній формі, які містять відомості про господарські операції. З Положення № 88 також викреслять визначення для господарських операцій.

Старе визначення облікових реєстрів замінить поняття «реєстри бухгалтерського обліку (облікові реєстри)» (далі - РБО). Ними будуть носії інформації, складені у паперовій або в електронній формі, призначені для хронологічного, систематичного або комбінованого накопичення, групування та узагальнення інформації з первинних документів, що прийняті до обліку. РБО можуть бути у вигляді відомостей, ордерів, книг, журналів тощо.

Важлива новація - **надалі первинні документи слід буде складати саме українською мовою**. Адже з Положення № 88 викреслять норму, за якою у відповідних випадках поряд з українською мовою могла застосовуватися інша мова у порядку, визначеному Законом про мови. Відповідно документи, що є підставою для записів у бухобліку і складені іноземною мовою, повинні мати впорядкований автентичний переклад саме українською мовою.

Новими будуть норми, за якими первинні документи, створені автоматично в електронній формі програмним забезпеченням інформаційно-комунікаційної системи, **застосовують у бухобліку за умови наявності накладеного електронного підпису чи печатки**. У разі складання та зберігання первинних документів і РБО з використанням електронних засобів оброблення інформації підприємство зобов'язане **за свій рахунок виготовити їх копії на паперових носіях на вимогу** інших учасників господарських операцій, а також правоохоронних органів та відповідних органів у межах їх повноважень, передбачених законами. Копії первинних документів та РБО можуть бути вилучені у підприємства лише за рішенням відповідних органів, прийнятим у межах їх повноважень, передбачених законами. Обов'язковим є складання реєстру документів, що вилучаються. Ну а вилучення оригіналів таких документів та реєстрів забороняється, крім випадків, передбачених кримінальним процесуальним законодавством.

Ну а ще перелік додаткових реквізитів первинки поповнила печатка.

Чи не найбільша новація - у новій редакції виклали главу 4 Положення № 88, яка регулює виправлення помилок у первинних документах та реєстрах бухгалтерського обліку. Зверніть увагу: **виправлення помилок у первинних документах і РБО, що складені у паперовій формі, з використанням способу “червоного сторно”** буде здійснюватися шляхом внесення неправильного запису (кореспонденції рахунків чи суми) червоним чорнилом, пастою кулькових ручок тощо, що означає від'ємні числа, які в підсумку вираховуються. Одночасно під записом червоним кольором чорнилом, пастою кулькових ручок тощо темного кольору здійснюється другий запис із зазначенням правильної кореспонденції рахунків чи суми.

Виправлення помилок з використанням **способу додаткових бухгалтерських проведення** здійснюється шляхом внесення додаткової кореспонденції рахунків на суму, яка є різницею між правильною та відображеною в цих реєстрах.

Способом сторно, який передбачає складання бухгалтерської довідки, доведеться виправляти помилки в реєстрах за минулий звітний період. У таку довідку помилка (сума, кореспонденція рахунків) заноситься червоним чорнилом, пастою кулькових ручок тощо або зі знаком “мінус”, а виправлення (сума, кореспонденція рахунків) заноситься чорнилом, пастою кулькових ручок тощо темного кольору. Внесенням цих даних до РБО у місяці, в якому виявлено помилку, ліквідується неправильний запис та відображається правильна сума і кореспонденція рахунків бухобліку. Довідка має наводити причину помилки, посилання на документи та реєстри, в яких допущено помилку, і підписується працівником, який склав довідку, та після її перевірки - головним бухгалтером.

Розписано тепер і **виправлення помилки в первинних документах і РБО, що складені в електронній формі**. Для цього встановлені способи сторно або

додаткових бухгалтерських проведень. Перший передбачає здійснення зворотного запису на величину помилки та одночасне зазначення правильної суми.

Зверніть увагу: в електронній формі під час виправлення помилок має бути збережена інформація, яка виправляється, та міститися відомості про дату виправлення, посади і прізвища осіб, особистий підпис або інші дані, що дають змогу ідентифікувати осіб, які склали виправлений електронний документ.

Також закріпили, що виправлення вносяться до первинних документів та РБО в тому звітному періоді, у якому виявлені помилки.

Продуктивного і безпечного тижня!